

Sygn. akt II CZ 198/11

POSTANOWIENIE

Dnia 5 kwietnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Marian Kocon

w sprawie z powództwa Małgorzaty D. – Z., Renaty S.,

Dariusza B. i Jerzego M.

przeciwko Jolancie W. i Ryszardowi W.

o naruszenie posiadania,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 5 kwietnia 2012 r.,

zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 12 sierpnia 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 12 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił, jako niedopuszczalną, skargę kasacyjną pozwanych Jolanty W. i Ryszarda W. wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 czerwca 2011 r., w sprawie [...]. Sąd wskazał na kwotowe i przedmiotowe ograniczenia dopuszczalności skargi kasacyjnej. W ocenie sądu, dokonanej w oparciu o analizę treści pozwu i pism procesowych stron, przedmiotem postępowania w sprawie była ochrona naruszonego posiadania służebności. W zażaleniu skarżący zarzucili naruszenie art. 398² § 1 i § 2 pkt 1 k.p.c. wskazując, że przedmiotowa sprawa nie dotyczy naruszenia posiadania, lecz roszczenie wywodzone jest z ochrony prawa własności – ochrony służebności przechodu. Ponadto zarzucono naruszenie art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W ocenie strony skarżącej ocena charakteru sprawy jako sprawy o naruszenie posiadania jest bezpodstawną, gdyż została dokonana „przez sądy dwóch instancji z przyczyn jedynie znanych tym sądom orzekającym w oderwaniu od pozwu”. Dokonana przez Sąd Okręgowy ocena charakteru sprawy, wiążąca się z niedopuszczalnością skargi kasacyjnej jest, zdaniem skarżącego, „dalszym ciągiem manipulacji stanem prawnym i faktycznym w oderwaniu od treści zarzutów zawartych w skardze kasacyjnej pozwanych nie zaskarżania posiadania, bo nie było roszczenia o naruszenie posiadania z art. 344 § 1 k.c. na tle art. 336 k.c., art. 45 k.c. lecz [przedmiotem ochrony była] ochrona prawa własności z art. 222 § 2 k.c. w zw. z art. 251 k.c., czego Sądy dwóch instancji nie rozróżniają w skutkach”.

W pozwie o ochronę służebności przechodu powodowie wnosili o nakazanie pozwanym demontażu samowolnie zamontowanej kraty – bramy w bramie przejazdowej, jak również ogrodzenia postawionego na działce w miejscu przebiegu służebności przechodu i przywrócenia do stanu poprzedniego a także zakazanie pozwanym dalszych naruszeń (k. – 3). Na rozprawie w dniu 9 marca 2010 r. pełnomocnik powodów sprecyzował, że podstawą żądania powodów jest

ochrona posesoryjna. Wyrokiem z dnia 17 marca 2011 r. Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo, odnosząc się do sprecyzowane żądania. Sąd Okręgowy w pełni podzielił przeprowadzoną przez Sąd Rejonowy ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, zaakceptował poczynione ustalenia faktyczne. Podzielono także co do zasady ocenę prawną, w wyniku której sąd nakazał pozwanym przywrócić powodom naruszone posiadanie służebności przechodu.

Sprawą o naruszenie posiadania jest sprawa, w której powód domaga się ochrony stanu swego posiadania i żądanie pozwu oraz okoliczności faktyczne je uzasadniające formułuje w sposób nawiązujący do przesłanek przewidzianych w przepisie art. 344 § 1 k.c. i art. 478 k.p.c. O tym czy sprawa jest „sprawą o naruszenie posiadania” w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. decyduje podstawa faktyczna dochodzonego roszczenia. Warto zaznaczyć, że nawet okoliczność, iż stronie przysługuje w stosunku do spornej nieruchomości prawo własności, nie wpływa na ocenę charakteru (przedmiotu) sprawy oraz dopuszczalności skargi kasacyjnej. Zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2000 r., III CZ 46/00, OSNC 2000, nr 9, poz. 171, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 kwietnia 2001 r., III CZ 14/01, niepubl.

Trafnie zaznaczył Sąd Okręgowy, że wprawdzie strona powodowa pierwotnie swoje roszczenie oznaczyła jako pozew o ochronę służebności przechodu, lecz z przywołanych w treści pozwu okoliczności faktycznych, a także z treści sprecyzowanego w dniu 9 marca 2010 r. żądania, a ponadto z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sądy pierwszej i drugiej instancji jednoznacznie wynika, że intencją powodów było uzyskanie ochrony naruszonego posiadania służebności przechodu. Orzeczenie sądu pierwszej instancji dotyczyło ochrony naruszonego posiadania i taki przedmiot sporu był rozpoznany przez sąd drugiej instancji. Wskazane w skardze kasacyjnej podstawy zaskarżenia nie mają wpływu na zmianę przedmiotu sporu, który był przedmiotem rozpoznania przez sądy obu instancji. Zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2005 r., IV CZ 84/05, niepubl.

Zgodnie z art. 398² k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna m. in. w sprawach o naruszenie posiadania. Użyte w tym przepisie sformułowanie

„sprawy o naruszenie posiadania” obejmuje zarówno sprawy o przywrócenie stanu poprzedniego, jak i sprawy o zaniechanie naruszeń. Tymczasowa – jak się powszechnie określa prowizoryczna – ochrona posiadania nie uzasadnia angażowania instancji kasacyjnej w sprawach o naruszenie posiadania.

Przesądzenie charakteru sprawy z powództwa Małgorzaty D.-Z., Renaty S., Dariusza B. i Jerzego M. przeciwko Jolancie W. i Ryszardowi W., jako „sprawy niekasacyjnej” oznacza, że wszystkie dalsze zarzuty podniesione w zażaleniu są bezprzedmiotowe.

Z tych względów zażalenie podlegało oddaleniu stosownie do art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.